

วิธีดำเนินการวิจัยและการรวบรวมข้อมูล

การวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมความเป็นผู้นำของศึกษานิเทศก์อำเภอ ตามการรับรู้ของตนเองและของครู เขตการศึกษา 12 เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ซึ่งมีรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับวิธีการดำเนินการวิจัยและการรวบรวมข้อมูลดังต่อไปนี้

กลุ่มตัวอย่างประชากร

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยบุคคล 2 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มศึกษานิเทศก์อำเภอ ได้แก่ศึกษานิเทศก์อำเภอทุกอำเภอ ทุกจังหวัด ในเขตการศึกษา 12 จำนวน 120 คน จากจำนวนประชากรทั้งหมด 175 คน โดยทำการสุ่มตัวอย่างประชากรแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling)

2. กลุ่มครูผู้สอน ได้แก่ครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ทุกอำเภอ ทุกจังหวัด ในเขตการศึกษา 12 จำนวน 376 คน จากจำนวนประชากรทั้งหมด 18,700 คน โดยทำการสุ่มตัวอย่างประชากรแบบเดียวกันกับกลุ่มศึกษานิเทศก์อำเภอ

รวมกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้งสองกลุ่ม จำนวน 496 คน (จำนวนประชากรทั้งหมดเป็นประชากรที่สำรวจในวันที่ 10 มิถุนายน 2530 ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ)

เครื่องมือและการรวบรวมข้อมูล

1. เครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง เป็นแบบสอบถามที่จัดสร้างขึ้นสำหรับดามกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้งสองกลุ่ม โดยแบ่งออกเป็นสองตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ประกอบด้วย อายุราชการ อายุ การดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์ และวุฒิสูงสุดทางการศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมความเป็นผู้นำของศึกษานิเทศก์อำเภอ ตามการรับรู้ของตนเองและของครู ตามทฤษฎีพฤติกรรมความเป็นผู้นำของ Griffiths มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) จำนวน 5 ค่า คือ มากที่สุด(4) มาก(3) น้อย(2) น้อยที่สุด(1) และไม่ได้ปฏิบัติหรือไม่ปรากฏให้เห็น(0)

2. วิธีการสร้างเครื่องมือ

ในการจัดสร้างแบบสอบถามเพื่อการวิจัย ได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.1 ทำการศึกษาทฤษฎีพฤติกรรมความเป็นผู้นำของ Griffiths ประกอบกับคำரா เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีพฤติกรรมความเป็นผู้นำของศึกษานิเทศก์อย่างกว้างขวาง

2.2 ทำการวิเคราะห์ทฤษฎีพฤติกรรมความเป็นผู้นำของ Griffiths แต่ละข้อ เพื่อกำหนดพฤติกรรมย่อยต่าง ๆ ให้เป็นข้อซึ่งจะใช้ในการสรุปเป็นคำตอบเกี่ยวกับพฤติกรรมความเป็นผู้นำของศึกษานิเทศก์อำเภอในต่าง ๆ รวมทั้งสิ้น 35 ข้อ

2.3 นำพฤติกรรมย่อยต่าง ๆ ที่ได้มาจัดสร้างเป็นแบบสอบถาม แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ (Expert) พิจารณาตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความเที่ยงตรงตามเนื้อหาของทฤษฎีและความถูกต้องเหมาะสมของสำนวนภาษาที่ใช้ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้มีความถูกต้องเหมาะสมยิ่งขึ้น

3. วิธีการรวบรวมข้อมูล

วิธีการรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างประชากร ได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.1 ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามที่ทำการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ (Expert) แล้ว ไปถึงหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอทุกอำเภอ ทุกจังหวัดที่อยู่ในเขตการศึกษา 12 พร้อมทั้งหนังสือคำสั่ง ขอความอนุเคราะห์ให้ช่วยมอบแบบสอบถามให้แก่กลุ่มตัวอย่างประชากรทั้งสองกลุ่ม ซึ่งเป็นศึกษานิเทศก์อำเภอและครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอนั้น ๆ โดยจะเป็นศึกษานิเทศก์อำเภอหรือครูผู้สอนคน

ใดก็ได้ ตามจำนวนที่ผู้วิจัยได้คำนวณไว้และจัดส่งไปให้ และขอให้ผู้ตอบส่งคืนทางไปรษณีย์มายังผู้วิจัยโดยตรงภายในเวลาที่กำหนด ปรากฏว่าได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาครบทั้งหมดตามจำนวนที่ส่งไป

3.2 ผู้วิจัยได้รวบรวมและคัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์และสามารถใช้ในการวิจัยได้ โดยจำแนกแบบสอบถามออกเป็นสองกลุ่มตามประเภทของกลุ่มตัวอย่าง ปรากฏว่ามีแบบสอบถามที่สมบูรณ์และสามารถใช้ในการวิจัยได้ จากกลุ่มศึกษานิเทศก์อำเภอจำนวน 119 ชุด (ร้อยละ 99.17) และจากกลุ่มครูผู้สอนจำนวน 369 ชุด (ร้อยละ 98.14) รวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนจากกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้งสองกลุ่มที่มีความสมบูรณ์และสามารถใช้ในการวิจัยได้ จำนวน 488 ชุด (ร้อยละ 98.39)

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้รับจากกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้งสองกลุ่มมาทำการวิเคราะห์โดยใช้วิธีการทางสถิติดังนี้

ข้อมูลตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ทำการวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ (Frequency & Percentage)

ข้อมูลตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมความเป็นผู้นำของศึกษานิเทศก์อำเภอ ตามการรับรู้ของตนเองและของครู ทำการวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าฐานนิยม (Frequency & Mode) และทำการทดสอบสมมุติฐานโดยการนำค่าฐานนิยม (Mode) ไปทดสอบหาค่า K-S Test (Kolmogorov-Smirnov Two-Sample Test) ซึ่งมีสูตรดังนี้

$$D = \text{maximum } S_{n_1}(X) - S_{n_2}(X)$$

เมื่อ D เป็นค่าวิกฤติที่มีค่าสูงสุดของค่าสัมบูรณ์ของค่าความแตกต่างระหว่างสัดส่วนความถี่สะสมของข้อมูลทั้งสองกลุ่ม

$S_{n_1}(X)$ เป็นค่าสัดส่วนความถี่สะสมของข้อมูลกลุ่มที่ 1

$S_{n_2}(X)$ เป็นค่าสัดส่วนความถี่สะสมของข้อมูลกลุ่มที่ 2

(Siegel 1956 : 128)